Зацвярджаю
Начальнік аддзела адукацыі,
спорту і турызму
І.В. Асташэвіч
" " кастрычніка 2017 г.

Заданні школьнага этапу рэспубліканскай алімпіяды
па беларускай мове і літаратуры 2017/2018 навучальны год
Комплексная работа
9 клас

Заданні	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	**Усяго**
Балы											

Заданне 1. Якія гукі абазначаюць падкрэсленыя літары? Запішыце гукі ў квадратныя дужкі.

1) бяро**зк**а [ ]; 2) му**ндз**ір [ ]; 3) перабе**жч**ык [ ]; 4) каўка**зс**кі [ ]; 5) **не** ведалі [ ]; 6) супра**цьд**ымны [ ]; 7) хрэ**сьб**іны [ ]; 8) спар**тс**мен [ ].

Максімальная колькасць балаў – 4

.

Заданне 2. Запішыце, з якім значэннем ужываюцца прыведзеныя ўстойлівыя выразы ў сучаснай моўнай практыцы.

Сіняя птушка	
Сляпое кацяня	
Стрэляная птушка	
Страляць з гарматы па вераб'ях	

Максімальная колькасць балаў – 4.

Заданне 3. Перакладзіце рускамоўныя словазлучэнні на беларускую мову такім чынам, каб дзеясловы ў беларускамоўных адпаведніках не паўтараліся.

Устроить встречу - ____;

устроить свадьбу - ____;

устроить скандал - ____;

устроить семейную жизнь - ______________________________________;

устроить комнату - ____.

Максімальная колькасць балаў – 5.

Заданне 4. Разбярыце словы па саставу.

Жыць, жылец, абязводжаны, недасаліць, здзіўляцца, прачытаў, здавалася, безумоўна, пішучы, прыслоўе.

Максімальная колькасць балаў – 5.

Заданне 5. Выпішыце са сказаў: 1) словы, у якіх прапушчана літара а 2) словы, у якіх прапушчана літара ы 3) словы, у якіх прапушчана літара э.

1) Матчына хата ў змр...ку др...мотным. В...кны распятыя. Голыя сц...ны. І правадоў уч...рнелыя вены п...ўняцца цішай, як токам гр...мотным. *(Р. Барадулін)* 2) Таму ўжо будзе, мусіць, год, вуч...бную стр...льбу праходзіла п...хота. *(К Крапіва)* 3) Гарачы м...довы вод...р ідзе з раніцы, поўнай сцішанага звону. *(Л. Левановіч)* 4) Народ, зямля, радзіма - за іх св...ты пр...стыж, за гэта тр...адзінства дз...ды ішлі - на крыж. *(М. Маляўка)* 5) Сярод паэтаў, ар..штаваных па сфабрык...ванай справе Саюза вызвалення Беларусі, быў і Уладзімір Мікалаевіч Дубоўка. Орд...р на яго ар...шт дз..вятнаццатага ліп..ня тыс..ча дз...вяцьсот трыццатага г..да падпісаў намеснік старшыні АДПУ СССР вядомы Гірш Ягада. (У. *Міхлюк)*

Максімальная колькасць балаў – 6.

____

____

____

____

Заданне 6. Выпішыце канструкцыі, якія не з’яўляюцца словазлучэннямі:

Па-юнацку бадзёра, лататы даваць, рыхтавацца да алімпіяды, уздоўж лесу, горад Мінск, бадай поўны, іскрысты снег, менш падрабязна, паварот направа, сорак два, адказваць на пытанні, дзень марозны, пайшлі адпачываць, жменя ягад.

Максімальная колькасць балаў – 3.

Заданне 7. Складзіце са слоў два варыянты сказаў, у якіх прыметнікавы зварот адасабляецца і стаіць: 1) перад азначаемым словам; 2) пасля азначаемага слова.

Максімальная колькасць балаў – 4.

Бярозы, купчастыя, лясы, песціла, сінявокая, цеплыні, і, ласкі, далёкія, і, поўная, смуга.

1.

2.

Заданне 8. Запоўніце пустыя клеткі ў табліцы.

№	Пісьменнік	Месца нараджэння
1.	Ф. Скарына	
2.		фальварак Вязынка
3.		вёска Акінчыцы
4.	М. Багдановіч	
5.	У. Караткевіч	
6.		вёска Бычкі

Максімальная колькасць балаў – 3.

Заданне 9. Запоўніце табліцу.

Назва твора	Жанр	Аўтар
“Слуцкія ткачыхі”		
“Магіла льва”		
“Ганарысты парсюк”		
“Паром на бурнай рацэ”		

Максімальная колькасць балаў – 4.

Заданне 10. Пазнайце літаратурных герояў. Назавіце твор і аўтара.

“Старшына ________________ раўнадушна пацiснуў яе (руку), стрымана паціснуў халодную камбатаву далонь і “вучоны” – у акулярах, высокі, сутулы баец __________________; без крыўды, шчыра зірнуў на камандзіра другі няўдака, на якога скардзіўся старшына, - малады, са свежымі сумнымі вачыма радавы _______________.” “Нічога, чорт не здрадзіць – свіння не з’есць, - бесклапотна пажартаваў пэтээравец __________________ белабрысы, расшпілены на ўсе кручкі і гузікі, жулікаваты з выгляду хлопец. Спаважна падаў сваю пухлую далонь непаваротлівы, мардаты ___________________ і пачціва, прыстукнуўшы бруднымі абцасамі, развітаўся чарнявы, прыгожы ______________________________”.

Максімальная колькасць балаў – 8.

____

____

____